

Je'e juu' y'ix to'c jayu juu'
Añu Cojm tsoo'mp cu y'ats
Ixmiquilpan, Hgo.

Lo que vio una persona de
Totontepec cuando fue a
Ixmiquilpan, Hgo.

por

Elda Bernal Alcántara

Mixe de Totontepec,
Oaxaca

Je'e juu' y'ix to'c jayu juu'

Añu Cojm tsoo'mp cu y'ats

Ixmiquilpan, Hgo.

Je ats jem n'ix jep ats n'ats maat
ats nmujatyoo', ojts aats nvimpit joma
tyoo'cda, joma taa'c. Tsacam aats n'ix
paty jem to'c nta'm tutaa'c blusa. Ats
nujma nmujatyoo':

--Ja'm tu'ixumu juu' ixim tyoo'ctup.

Van'it je'e vya'afi:

--Ja'mu.

Van'it aats ñapyana jcxji van'it ats
ntuatsojã'vi je blusa; va'ajts tsújit ijt
juu' tyunkoyidup, pero tunca'm ve'em je'e
va'a tyucjoojatyquidup.

Ax van'itse'e ja'doc jem naujatyo'o'
 xmooyj to'e pi'c tuccho'yun. Ax je'e
 tse'e vintsov jom tupunda para tutoo'eda
 je ats niyojc ntsoj ja'vip, vintsov
 tunca'm je vyit juu' myaat tupunda.
 Ve'em vyaajj jets je vyit xo'n jem
 tujayepta jo'n. Je'ets ats je niyojc je
 blusa numtuctsajep juu' ca'm tupunda,
 jets cu tu'apumnaxta ya'a pi'c tãnuç,
 jets jayu paty, jets pi'c tseevda, jets
 pi'c puj, jets tunca'm je'e tuxoyida.

Jets je'e va'a juu' pyundup juu'
 va'a pi'c crucifico uc pi'c prendedor,
 ve'em se'e tupunda, pero tunca'mse'e
 tupunda. Jets juu' concha maat, va'ajts
 tsújit je'e dutunpunta, pero va'ajts
 tsovxase'a dutuntoo'eda. Va'ajts tsújit
 je'e tyunque'ex. Jya aqueegip jets
 ve'em yacjoyit pero jem tse'e je jayu
 yacmanacyatsju, oy yam je aquee'y
 tunaso'oçts je vee'n ix nujex. Távan.

septiembre de 1979

30 ejemplares